

www.finnanest.fi
ISSN 0781-4364

Julkaisija
Suomen
Anestesiologiyhdistys ry
(SAY) – The Finnish
Society of Anaesthesiologists

Painosmäärä
1400

Päätoimittaja
Vesa Kontinen
paatoimittaja@say.fi

Toimitussihteeri
Laura Ylikauma
toimitussihteeri@say.fi

Toimitus
Ulla Ahlmén-Laiho
ulla.ahlmén-laiho@tyks.fi

Hannaleena Karjalainen
hannaleena.karjalainen@kuh.fi

Anna Kivistö
anna.kivisto@helsinki.fi

Ville Koskela
(verkkotoimittaja)
ville.koskela@say.fi

Riikka Lehtisalo
riikka.lehtisalo@fimnet.fi

Inari Listo
Inari.Listo@fimnet.fi

Sara Nisula
sara.nisula@fimnet.fi

Sinikka Rantala
sinikka.rantala@ppshp.fi

Anna Sepponen-Lavikko
(koulutusilmoitukset)
anna.sepponen-lavikko@pshp.fi

Heidi Vanhala
heidi.vanhala@fimnet.fi

Karoliina Wares
karoliina.wares@hus.fi

Mainokset
Pekka Jakkula
pekka.jakkula@me.com

Osoitteenmuutokset
Annette Moisander
annettemoisander@gmail.com

Taitto
Oy Graaf Ab

Paino
Punamusta Oy

Painotuotteet
4041-0619

Vesa Kontinen
paatoimittaja@say.fi

PÄÄKIRJOITUS

Art brut

Peltipaidanharmaana (1) pyhäpäivänä kävimme puolisoni kanssa Brysselin nykytaiteen museossa MIMA:ssa pahamaineisella Molenbeekin alueella. Kävelymatkan aikana Molenbeek ei meidän silmiimme näyttänyt no-go-zonelta yhtään sen enempää kuin Ruotsin isoimpien yliopistokaupunkien lähiötkään (2). Mutta ehkä tihkusade piti ääriainekset sisätiloissa. Obsessions-näyttely koostui 23 nuoren taiteilijan rajusta ja rujoistakin töistä, jotka olivat täynnä lupia pyytelemätöntä energiaa.

Art brut on taiteilija Jean Dubuffetin luoma termi taiteelle, jota tehdään ilman taidekoulutusta ja rikkoen sovinnaisia rajoja. Englanniksi käytetään usein termiä outsider art. Suomessa on puhuttu ITE-taiteesta. ITE-taiteen kuva on ehkä kapeampi kuin art brutin, mutta molemmissa on usein ankara tekemisen meininki.

Finnanestin toimituskunnan kielikuvissa brut tarkoittaa useammin kuplajuoman makeusastetta kuin taidekoulukuntaa. Toimittajista läheskään kaikilla ei ole lehden tekemisen, kirjoittamisen tai suomen kielen muodollista koulutusta, mutta kaikilla on korkeakoulututkinto ja olemme omaksuneet lääketieteellisen kirjoittamisen konventiot ja tavat. Yhdessä tietoa ja osaamista hankkien olemme kehittyneet myös toimitustyön pikku yksityiskohdissa, kuten eri pituisten viivojen – yhdysmerkin ja ajatusviivan – sujuvassa käytössä (3). Toivottavasti tekemisen riemu ei sammuu. Teeke hyvää aivoille vierailta tarpeeksi usein pienen hetken verran oman ydinosaamisalueensa ulkopuolella.

Edellisen lehden pääkirjoituksessa kysyin, kehittyvätkö anestesiologia, tehohoito, kivun hoito ja ensihoito. Operatiivisilla päivillä oli hienoa olla mukana kuuntelemassa vapaita esityksiä, joissa monet nuoret tutkijat esittivät erittäin korkeatasoista tutkimusta. Kyllä ne kehittyvät.

Tässä Finnaneestissa on peräti yhdeksän teema-artikkelia, joissa käsitellään toimimista uhka- ja poikkeustilanteissa. Joissain näistä tilanteista on ensihoidossa huomioitava työturvallisuus varsin poikkeuksellisella tavalla. Väkivaltatilanteita voidaan yrittää estää tarjoamalla riittävästi mielenterveyspalveluja sekä torjumalla syrjäytymistä ja radikalisoitumista. On lääketiedettä isompi kysymys pitää kiinni kaikkien ihmisten mahdollisuuksista aineelliseen ja henkiseen hyvinvointiin, niin etteivät poikkeustilanteet muodostu arjeksi.

Dosentti Maija Kaukonen Helsingistä aloittaa Finnaneestin päätoimittajana vuonna 2020. Toimitussihteeri Laura Ylikauma ja koko nykyinen toimituskunta jatkavat Maijan kanssa lehden tekoa. Haluan kiittää kirjoittajia, SAY:n luottamushenkilöitä ja Finnaneestin lukijoita kuluneesta neljän vuoden jaksosta. Isoin kiitos kuuluu lehden toimituskunnalle: olemme tehneet 1 740 sivua laatulehteä, vaihtaneet 13 623 viestiä lehden sähköisellä viestialustalla, pitäneet seitsemän erittäin intensiivistä kehittämisspalaveria ja nauttineet lukuisia pulloja kuivaa shampanjaa (4). Kiitos! ■

Molemmissa on usein ankara tekemisen meininki.

Viitteet

1. Peltipaita on aikaisemmin puolustusvoimien vaatekertaan kuulunut ihanan pehmeä mutta märkänä jäätävä ja selkään liimautuva flannelipaita, joka mainitaan myös Edu Kettusen laulussa Taivaansininen BMW.
2. Aki Hummasti lenkkeili läpi Göteborgin "no go -alueita" – "Naureskelin Suomen sotatannerpuheille", Uusi Suomi 17.11.2019
3. [https://www.kielikello.fi/-ajatusviiva-ja-](https://www.kielikello.fi/-ajatusviiva-ja)
4. Beat-romaanissaan Taimenenkalastus Amerikassa Richard Brautigant toteaa: "Olen aina halunnut kirjoittaa kirjan, joka päättyy sananaan majoneesi." Haluan lopettaa Finnaneestin päätoimittajakauteni sananaan shampanja.